

32006H0585

L 236/28

IL-ĠURNAL UFFIĊJALI TA' L-UNJONI EWROPEA

31.8.2006

RAKKOMANDEZZJONI TAL-KUMMISSJONI

ta' l-24 ta' Awwissu 2006

dwar id-diġitizzazzjoni u l-aċċessibbiltà *online* tal-materjal kulturali u l-konservazzjoni diġitali

(2006/585/KE)

IL-KUMMISSJONI TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ,

(4) Barra minn hekk, il-Konkluzjonijiet tal-Kunsill tal-15-16 ta' Novembru 2004 dwar il-Pjan ta' Hidma għall-Kultura 2005-2006 jishqu fuq il-kontribut li jagħtu l-kreattività u l-industriji kreattivi lit-tkabbir ekonomiku fl-Ewropa, u fuq il-htieġa għal sforz ikkoordinat ta' diġitizzazzjoni.

Wara li kkunsidrat it-Trattat li jistabbilixxi l-Komunità Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 211 tiegħu,

Billi:

(1) Fl-1 ta' Ġunju 2005, il-Kummissjoni pprezentat l-inizjattiva i2010, li għandha l-għan li ttejjeb kemm jista' jkun il-benefiċċji tat-teknoloġiji l-godda ta' l-informatika għat-tkabbir ekonomiku, il-holqien ta' l-impjiegi u l-kwalità tal-hajja taċ-ċittadini Ewropej. Il-Kummissjoni għamlet il-biblijoteki diġitali aspett ewlieni ta' l-i2010. Fil-Komunikazzjoni tagħha "i2010: biblijoteki diġitali" tat-30 ta' Settembru 2005⁽¹⁾, ipprezentat l-istrategija tagħha għad-diġitizzazzjoni, l-aċċessibbiltà *online* u l-konservazzjoni diġitali tal-memorja kollettiva Ewropea. Din il-memorja kollettiva tinkludi l-istampa (il-kotba, il-perjodiċi, il-gazzetti), ritratti, oġġetti fil-mużewijiet, dokumenti fl-arkivji, materjal awdjoviżiv (minn hawn 'il quddiem "materjal kulturali").

(2) Għandhom jiġu rakkomandati lill-Istati Membri miżuri li japplikaw dik l-istrategija, bil-għan li jittejjeb kemm jista' jkun, permezz ta' l-Internet, il-potenzjal ekonomiku u kulturali tal-wirt kulturali Ewropew.

(3) F'dak il-kuntest, għandu jiġi nkoraggjit l-iżvilupp ta' materjal diġitizzat minn biblijoteki, arkivji u mużewijiet. L-aċċessibbiltà *online* tal-materjal sejjer iħalli liċ-ċittadini fl-Ewropa kollha kemm hi jaċċessawh u jużawh għar-rikreazzjoni, l-istudju u x-xogħol tagħhom. Lill-wirt divers u multilingwi ta' l-Ewropa sejjer jagħtih profil ċar fuq l-Internet. Barra minn hekk, il-materjal diġitizzat jista' jerga' jintuża f'industriji bħat-turizmu u l-edukazzjoni, kif ukoll fi sforzi kreattivi godda.

(5) Ir-Rakkomandazzjoni tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' Novembru 2005 dwar il-wirt filmiku u l-kompetittività ta' l-attivitajiet industrijali relatati⁽²⁾ diġà kienet irrakkomandat lill-Istati Membri li jadottaw miżuri adegwati biex ikabbru l-użu tat-teknoloġiji diġitali u godda fil-ġbir, l-ikkatalogar, il-konservazzjoni u r-restawr tax-xogħlijiet cinematografiċi. F'dak li jirrigwarda x-xogħlijiet cinematografiċi, minn għadd ta' aspetti din ir-Rakkomandazzjoni tissupplimenta r-Rakkomandazzjoni tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar il-wirt filmiku.

(6) Id-diġitizzazzjoni hija mezz importanti biex jiġi żgurat aċċess aktar għall-materjal kulturali. Fxi każijiet, hija l-uniku mod li jiġi żgurat li dan il-materjal jibqa' disponibbli għall-ġenerazzjonijiet tal-ġejjieni. Għaldaqstant, fl-Istati Membri bħalissa għaddejjin għadd ta' inizjattivi ta' diġitizzazzjoni, imma l-isforzi huma sparpaljati. Azzjoni kkoordinata mill-Istati Membri biex jidiġitizzaw il-wirt kulturali tagħhom tkun tista' trodd aktar koerenza lill-għażla tal-materjal, u tevita d-dupplikazzjoni fid-diġitizzazzjoni. Twassal ukoll għal klima aktar żgura għall-kumpaniji li jinvestu fit-teknoloġiji tad-diġitizzazzjoni. Stampa globali ta' l-attivitajiet kurrenti u ppjanati fid-diġitizzazzjoni u miri kwantitattivi għad-diġitizzazzjoni jikkontribwixxu għall-ilhiq ta' dawk l-għanijiet.

(7) L-isponsorizzar tad-diġitizzazzjoni mis-settur privat, jew shubijiet bejn is-settur pubbliku u dak privat, jistgħu jinvolvu entitajiet privati fl-isforzi tad-diġitizzazzjoni, u għandhom jiġu inkoraġġiti aktar.

(¹) COM(2005) 465 finali.

(²) ĠUL 323, 9.12.2005, p. 57.

- (8) L-investimenti fit-teknoloġiji l-godaa u l-facilitajiet tad-digittizzazzjoni fuq skala kbira jistgħu jniżżlu l-ispejjeż tad-digittizzazzjoni, filwaqt li jzommu jew itejbu l-kwalità, u għalhekk għandhom jiġu rakkomandati.
- (9) Punt komuni u multilingwi ta' aċċess ikun jippermetti t-tiftix *online* fil-wirt kulturali diġitali ddistribwit — jiġifieri miżmum minn organizzazzjonijiet differenti fpostijiet differenti — ta' l-Ewropa. Punt ta' aċċess ta' dan it-tip iqawwi l-viżibbiltà ta' dan il-wirt, u jenfasizza l-aspetti komuni. Il-punt ta' aċċess għandu jibni fuq inizjattivi bhall-Biblijoteka Ewropea (TEL), li diġà qed jikkollaboraw fiha l-biblijoteki Ewropej. Fejn ikun possibbli, għandu jassocja mill-qrib id-detenturi privati ta' drittijiet fil-materjal kulturali u l-partijiet interessati kollha. Għandu jiġi nkorraġġit impenn qawwi min-naha ta' l-Istati Membri u l-istituzzjonijiet kulturali biex jinholqu punt ta' aċċess ta' dan it-tip.
- (10) Hija biss parti mill-materjal fil-biblijoteki, l-arkivji u l-mużewijiet li hija ta' dominju pubbliku, fis-sens li mhijiex jew ma għadhiex koperta mid-drittijiet tal-proprjetà intellettuali, filwaqt li l-bqija hija protetta mid-drittijiet tal-proprjetà intellettuali. Galadarba d-drittijiet tal-proprjetà intellettuali huma strument ewlieni għall-istimolu tal-kreattività, il-materjal kultruali Ewropew għandu jiġi ddiġitizzat, isir disponibbli u jiġi kkonservat fir-rispett shiħ tad-drittijiet ta' l-awtur u d-rittijiet relatati. F'dan il-kuntest huma partikolarment rilevanti l-Artikoli 5(2)c, 5(3)n u 5(5), kif ukoll il-Premessa 40, tad-Direttiva tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill 2001/29/KE tat-22 ta' Mejju 2001 dwar l-armonizzazzjoni ta' ċerti aspetti ta' drittijiet ta' l-awtur u drittijiet relatati fis-soċjetà ta' l-informazzjoni⁽¹⁾. Mekkanizmi għall-ghoti ta' licenzji foqsmha bħax-xoghlijiet orfni — jiġifieri, xoghlijiet koperti mid-drittijiet ta' l-awtur li d-detenturi tagħhom diffiċli jew saħansitra impossibbli jinstabu — u xoghlijiet li ma għadhomx fl-istampa jew fid-distribuzzjoni (awdjovizivi) jistgħu jiffacilitaw ir-riżoluzzjoni tad-drittijiet, u b'konsegwenza l-isforzi tad-digittizzazzjoni u l-aċċessibbiltà sussegwenti *online*. Mekkanizmi ta' dan it-tip għaldaqstant għandhom jiġu inkoraġġiti f'kooperazzjoni mill-qrib mad-detenturi tad-drittijiet.
- (11) Jista' jkun li dispożizzjonijiet fil-leġislazzjonijiet nazzjonali jkun fihom ostakli għall-użu ta' xoghlijiet ta' dominju pubbliku, pereżempju billi jesigū att amministrattiv għar-riproduzzjoni tax-xogħol ikkonċernat. Kwalunkwe ostaklu ta' dan it-tip għandu jiġi identifikat, u għandhom jittiehdu passi biex jitneħħa.
- (12) Ir-Riżoluzzjoni tal-Kunsill C/162/02 tal-25 ta' Ġunju 2002 dwar il-konservazzjoni tal-memorja ta' għada — il-konservazzjoni tal-kontenut diġitali għall-generazzjonijiet

futuri⁽²⁾ tipproponi miri u miżuri indikattivi għall-konservazzjoni tal-kontenut diġitali għall-generazzjonijiet futuri. Madankollu, fil-preżent fl-Istati Membri ma hemm l-ebda politiki ċari u komprensivi dwar il-konservazzjoni tal-kontenut diġitali. In-nuqqas ta' politiki bħal dawn jhedded is-sopravvivenza tal-materjal diġitizzat, u jista' jwassal għat-telf ta' materjal prodott fformat diġitali. L-iżvilupp ta' mezzi effikaċi tal-konservazzjoni diġitali għandu implikazzjonijiet wiesgħa, mhux biss għall-konservazzjoni ta' materjal f'istituzzjonijiet pubbliċi, imma wkoll għal kwalunkwe organizzazzjoni li għandha l-obbligu li tikkonserva l-materjal diġitali jew li tkun tix-tieq tagħmel dan.

- (13) Bosta Stati Membri dahhlu jew qed jikkunsidraw obbligi legali li jesigū mill-produtturi tal-materjal diġitali li jagħmlu kopja jew għadd ta' kopji tal-materjal għad-dispożizzjoni ta' entità ta' depożitu b'mandat. Il-kollaborazzjoni effikaċi bejn l-Istati Membri hija meħtieġa biex tiġi evitata diversità kbira fir-regoli li jiggvernav id-depożitu ta' materjal diġitali, u għandha tiġi inkoraġġita.
- (14) Il-*web harvesting* huwa teknika ġdida għall-gbir tal-materjal mill-Internet, għall-finijiet ta' konservazzjoni. Jinvolvi l-gbir attiv tal-materjal min-naha ta' l-istituzzjonijiet b'mandat, minflok ma jistennew li jiġi ddepożitat, u b'hekk jimminimizza l-piż amministrattiv fuq il-produtturi tal-materjal diġitali, u l-leġislazzjoni nazzjonali għandha tagħmel provvediment għalih.

B'DAN TIRRAKKOMANDA LI L-ISTATI MEMBRI:

Id-digittizzazzjoni u l-aċċessibbiltà online

1. jiġbru informazzjoni dwar id-digittizzazzjoni kurrenti jew ippanata ta' kotba, perjodiċi, ġurnali, ritratti, oġġetti fil-mużewijiet, dokumenti fl-arkivji, materjal awdjoviziv (minn hawn 'il quddiem "materjal kulturali") u johlqu deskrizzjonijiet globali ta' din id-digittizzazzjoni sabiex jipprevjenu d-dupplikazzjoni ta' l-isforzi u jippromwovu l-kollaborazzjoni u s-sinergiji fuq il-livell Ewropew;
2. jizviluppaw miri kwantitattivi għad-digittizzazzjoni tal-materjal fformat analogu fl-arkivji, il-biblijoteki u l-mużewijiet, li jindikaw iż-żieda mistennija tal-materjal diġitizzat li jkun jista' jiffirma parti mill-biblijoteka diġitali Ewropea, u l-baġits allokati mill-awtoritajiet pubbliċi;
3. jinkoraġġixxu s-shubijiet bejn l-istituzzjonijiet kulturali u s-settur privat sabiex jinholqu modi godda tal-finanzjament tad-digittizzazzjoni tal-materjal kulturali;
4. iwaqqfu u jostnu facilitajiet tad-digittizzazzjoni fuq skala kbira, bħala parti minn ċentri ta' kompetenza għad-digittizzazzjoni fl-Ewropa, jew inkella f'kollaborazzjoni mill-qrib magħhom;

(1) ĠUL 167, 22.6.2001, p. 10.

(2) ĠU C 162, 6.7.2002, p. 4.

5. jippromwovu biblijoteka diġitali Ewropea, fis-sura ta' punt ta' aċċess komuni u multilingwi tal-materjal kulturali diġitali ddistribwit — jiġifieri miżmum minn organizzazzjonijiet differenti f'postijiet differenti — ta' l-Ewropa, billi:
- jinkoraġġixxu lill-istituzzjonijiet kulturali, kif ukoll lill-pubblikaturi u lid-detenturi l-oħra tad-drittijiet, li l-materjal diġitali tagħhom jagħmluh disponibbli għat-tiftix permezz tal-biblijoteka diġitali Ewropea,
 - jiżguraw li l-istituzzjonijiet kulturali, u fejn dan ikun rilevanti, il-kumpanji privati, japplikaw standards komuni tad-diġitalizzazzjoni sabiex, fuq il-livell Ewropew, tintlaħaq l-interoperabbiltà tal-materjal diġitali u jiffaċilitaw it-tiftix multilingwi;
6. itejbu l-kundizzjonijiet għad-diġitalizzazzjoni tal-materjal kulturali, u l-aċċessibbiltà *online* tiegħu, billi:
- joholqu mekkaniżmi biex jiffaċilitaw l-użu ta' xogħlijiet orfni, wara konsultazzjoni mal-partijiet interessati;
 - jistabbilixxu jew iġibu 'l quddiem mekkaniżmi, fuq bażi volontarja, biex jiffaċilitaw l-użu ta' xogħlijiet li ma għadhomx fl-istampa jew fid-distribuzzjoni, wara konsultazzjoni mal-partijiet interessati;
 - iġibu 'l quddiem id-disponibbiltà ta' xogħlijiet orfni individwali u xogħlijiet ta' dominju pubbliku,
 - jidentifikaw ostakli fil-leġiżlazzjonijiet tagħhom għall-aċċessibbiltà *online* u għall-użu sussegwenti ta' materjal kulturali ta' dominju pubbliku, u jiehdu l-passi biex inehhu dawn l-ostakli;

Il-konservazzjoni diġitali

7. jistabbilixxu strategiji nazzjonali għall-konservazzjoni fit-tul tal-materjal diġitali u l-aċċess għalih, fir-rispett shiħ tal-liġijiet dwar id-dritt ta' l-awtur, li:
- jiddeskrivu l-approċċ organizzattiv, filwaqt li jindikaw ir-rwoli u r-responsabbiltajiet tal-partijiet involuti, kif ukoll ir-rizorsi allokat, i

- ikun fihom pjanijiet speċifiċi ta' azzjoni li jiddeskrivu l-miri u skeda ta' żmien għall-ilhiq tal-miri speċifiċi;
8. jiskambjaw bejniethom l-informazzjoni dwar l-istrategiji u l-pjanijiet ta' azzjoni;
9. jipprovdu fil-leġiżlazzjonijiet tagħhom biex jippermettu l-ikkupjar molteplici u l-migrazzjoni ta' materjal kulturali diġitali min-naħa ta' istituzzjonijiet pubbliċi għal finijiet ta' konservazzjoni, fir-rispett shiħ tal-leġiżlazzjoni Komunitarja u internazzjonali dwar id-drittijiet tal-proprjetà intellettuali;
10. iqisu żviluppi fi Stati Membri oħra huma u jistabbilixxu l-politiki u l-proċeduri għad-depożitu ta' materjal mahluq fil-format diġitali mill-orġini, sabiex jipprevjenu divergenza wiesgħa f'sistemi ta' depożitu;
11. jipprovdu fil-leġiżlazzjonijiet tagħhom għall-konservazzjoni ta' kontenuti ta' l-Internet min-naħa ta' istituzzjonijiet b'mandat tagħhom, bl-użu ta' metodi għall-gbir tal-materjal mill-Internet bħalma huwa l-gbir tal-materjal minn fuq l-Internet (*web harvesting*), fir-rispett shiħ tal-leġiżlazzjoni Komunitarja u internazzjonali dwar id-drittijiet tal-proprjetà intellettuali;

Is-segwitu għal din ir-Rakkomandazzjoni

12. jgħarrfu lill-Kummissjoni bl-azzjoni mehuda b'risposta għal din ir-Rakkomandazzjoni, 18-il xahar mill-pubblikazzjoni tagħha fil-*Ġurnal Uffiċjali ta' l-Unjoni Ewropea*, u mbagħad kull sentejn.

Magħmul fi Brussell, nhar l-24 ta' Awwissu 2006.

Għall-Kummissjoni

Viviane REDING

Membri tal-Kummissjoni